

- низмов //Теоретические и практические проблемы биологии /Брилис В.И., Брилине Т.А., Левков Л.А. - М., 1986. - С. 206-211.
- Вивчення специфічної активності проти-мікробних лікарських засобів: методичні рекомендації /[Ю.Л. Волянський, І.С. Гриценко, В.П. Ширококов та ін.]. - К.: Державний фармакологічний центр, 2004. - 39 с.
- Вільцянук О.А. Результати використання нанокompозитних препаратів та шовних матеріалів для профілактики гнійно-запальних ускладнень після операцій на органах черевної порожнини /О.А.Вільцянук, Р.А.Лутковський, М.О.Хуторянський //Сучасні медичні технології. - 2011. - №3-4. - С. 69-72.
- Мохов Е.М. Этапы разработки новых биологически активных шовных материалов и результаты их применения в экстренной абдоминальной хирургии /Е.М.Мохов, П.Г.Беликов //Вестник хирургии им. Грекова. - 2009. - Т.168, №6. - С. 25-28.
- Пат. 60448 UA, D01F 1/00. Спосіб отримання бактерицидних полімерних мономериток /Резанова Н.М., Мельник І.А., Цебренько М.В., Вільцянук О.А., Хуторянський М.О., Лутковський Р.А.; заявник та патентовласник Київський нац. ун-т технології та дизайну. - № у 201012188, заявл. 25. 10. 2010; опубл. 25. 06. 2011, Бюл. № 12.
- Радзіховський А.П. Профілактичні напрямки зменшення частоти післяопераційних ранових ускладнень / А.П.Радзіховський, О.І.Мироненко, Р.В.Іванченко //Клінічна хірургія. - 2009. - №11-12. - С. 73-74.
- Prognostic factors of the mortality of post-operative intraabdominal infections / N.Torer, K.Yorganci, D.Elker [et al.] // Infection. - 2010.- №38(4).- P. 255-260.

Маркевич В.Ф.

АНТИМИКРОБНЫЕ СВОЙСТВА ХИРУРГИЧЕСКОГО ШОВНОГО МАТЕРИАЛА ИЗ ПОЛИПРОПИЛЕНА, МОДИФИЦИРОВАННОГО АНТИСЕПТИКОМ

Резюме. В работе приведены данные об антимикробной активности нового шовного материала из полипропилена модифицированного антисептиком из группы гуанидинов - полигексаметиленгуанидина фосфата (фогуцид). Как показали проведенные исследования, разработанный шовный материал с инкорпорированным фогуцидом проявлял высокую антимикробную активность по отношению ко всем использованным в эксперименте штаммам анаэробных и аэробных микроорганизмов, снижая также их адгезивную активность - основной фактор микробной агрессии. В тканях наивысшая антимикробная активность разработанного шовного материала наблюдалась в первые 7 суток после имплантации, после чего она постепенно утрачивалась до 30 суток наблюдения. При автоклавировании шовного материала отмечалось незначительное снижение его антимикробной активности, тогда как при стерилизации окисью этилена антимикробные свойства не изменялись.

Ключевые слова: хирургический шовный материал с антимикробными свойствами, антисептик фогуцид, антимикробная активность.

Markevich W.

ANTIMICROBIAL PROPERTIES OF SURGICAL POLYPROPYLENE SUTURE MATERIAL MODIFIED BY ANTISEPTIC

Summary. The work reports about antimicrobial activity of new polypropylene suture material modified by antiseptic of guanidine group - polyhexamethyleneguanidine phosphate (fogutsid). As shown by studies this suture material with incorporated fogutsid exhibited high antimicrobial activity against all the strains of anaerobic and aerobic microorganisms used in the experiment, and also reduced their adhesive activity - a major factor microbial aggression. In tissues high antimicrobial activity of this suture material observed during first 7 days after implantation, then it is gradually lost up to 30 days of observation. When autoclaving the suture material noted nonsignificant decrease of antimicrobial activity, whereas the ethylene oxide sterilization its antimicrobial properties were not changed.

Key words: surgical sutures with antimicrobial properties, antiseptic fogutsid, antimicrobial activity.

Стаття надійшла до редакції 16.04.2013р.

Маркевич Володимир Федорович - лікар ДУ "Інститут загальної та невідкладної хірургії АМН України"; ssvnauka@tns.kharkov.ua.

© Руда І.В.

УДК: 37.091.33:616.31-053.6

Руда І.В.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, кафедра стоматології дитячого віку (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21018)

ВПРОВАДЖЕННЯ "CASE-STUDY" МЕТОДУ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ РОЗДІЛУ ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ "ЗАХВОРЮВАННЯ ТКАНИН ПАРОДОНТУ У ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ"

Резюме. У статті представлена сутність впровадження кейс-методу, як сучасної інтерактивної методики навчання для викладання розділу дитячої терапевтичної стоматології "Захворювання тканин пародонту у дітей та підлітків". Дана інноваційна технологія дозволить в майбутньому підвищити якість навчання студентів за рахунок об'ємного сприйняття проблеми, аналізу та синтезу при роботі з інформацією, колегіального підходу до вирішення клінічних задач та вміння працювати в професійній групі.

Ключові слова: кейс-метод, інтерактивні методики, дитяча терапевтична стоматологія, захворювання пародонту.

Вступ

Входження України в Болонський процес є передумовою докорінних змін в системі медичної освіти, зок-

рема вищої стоматологічної. Потік інформації у сучасному світі вимагає застосування таких методів навчан-

ня, які дозволили б ефективно передавати доволі великий обсяг знань, забезпечили високий рівень оволодіння матеріалом, який вивчається [Братусь, 2004, Поляченко та ін., 2005]. Сьогодні пріоритетним напрямом реформування вищої стоматологічної школи є впровадження новітніх методичних інновацій, пов'язаних з використанням активних, або як їх ще називають інтерактивних, методів навчання. Інноваційне навчання - навчальна діяльність, яка ґрунтується на оригінальних методиках розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностях, високих соціально-адаптаційних можливостях особистості [Гущин, 2012, Хоружая, 2006].

До провідних методів інтерактивних форм навчання відносяться тренінги, ділові та рольові ігри, навчальні групові дискусії, мозковий штурм тощо [Мухина, 2008]. Чільне місце в останній час посідає метод аналізу ситуацій (case-study). Метод case-study або метод конкретних ситуацій (від англійського case - випадок, ситуація) - метод активного проблемно-ситуаційного аналізу, заснований на навчанні шляхом вирішення конкретних завдань, - ситуацій (вирішення кейсів). Цей метод передбачає кардинальну зміну функцій викладача і студента, методів і форм організації навчання [Колеченко, 2004].

Метод "case-study" - інструмент, який дозволяє застосувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань [Мухина, 2008]. Він сприяє розвитку у студентів самостійного мислення, уміння вислуховувати і враховувати альтернативну точку зору, аргументовано висловити свою. За допомогою цього методу студенти мають можливість проявити і удосконалити аналітичні навички, навчитися працювати в команді, знаходити найбільш раціональне вирішення поставленої проблеми [Наволокова, 2010, Шарко, 2002].

Однак, проблемне навчання потребує тривалого часу для вивчення навчального матеріалу, недостатньо ефективно щодо формування практичних умінь і навиків, дає невисокий результат при засвоєнні нового матеріалу, коли самостійний пошук недоступний студентам [Курлянд та ін., 2007]. Тому, на нашу думку, даний метод навчання слід застосовувати наприкінці вивчення певної дисципліни, а ще краще, на заняттях зі студентами-старшокурсниками, лікарями-інтернами. Це дозволить їм, маючи достатній "багаж" знань, розвивати професійно-творче мислення.

Особливого значення дані навички набувають при вивченні одного з найважливіших розділів дитячої терапевтичної стоматології "Захворювання тканин пародонту у дітей і підлітків". Важливість цієї медичної проблеми полягає в тому, що захворювання пародонту, які виникають в дитячому віці - основна причина втрати зубів у дорослих після 40 років, що пояснює їх велику медико-соціальну значимість [Данилевський та ін., 2008, Борисенко та ін., 2013]. З іншого боку складнощі викликає забезпечення навчального процесу тематичними хворими. І хоча на кафедрі стоматології дитячого віку ВНМУ ім.М.І. Пирогова надається консультативно-

лікувальна допомога дітям і підліткам м. Вінниці та області, проте це не дає можливості повністю вирішити дану проблему. Часто викладачі зустрічаються із небажанням батьків дітей чи самих дітей співпрацювати зі студентами. Тому на прикладі даного розділу метод кейсу дозволяє розвинути та вдосконалити міждисциплінарну горизонтальну об'єктну інтеграцію, яка так необхідна для підготовки та становлення дитячого лікаря-стоматолога як спеціаліста, розуміння процесів розвитку патологій та їх ефективного комплексного лікування.

Метою даного дослідження було апробувати та впровадити в навчальний процес кафедри стоматології дитячого віку ВНМУ ім. М.І. Пирогова метод "case-study" і визначити його ефективність на прикладі вивчення розділу "Захворювання тканин пародонту у дітей і підлітків".

Розділ "Захворювання тканин пародонту у дітей і підлітків" вивчається на випускному курсі і вимагає від студента глибоких знань в області суміжних дисциплін: мікробіології, патологічної анатомії, гістології, патологічної фізіології, терапії, фармакології, біохімії, ендокринології, гастроентерології, кардіології тощо. Дана міждисциплінарна горизонтальна інтеграція необхідна для комплексного сприйняття студентами етіопатогенезу, клініки та проблеми лікування дітей і підлітків з захворюваннями тканин пародонту. При цьому студентам пропонується за конкретною темою практичного заняття осмислити реальну або вигадану клінічну ситуацію, яка дозволяє активізувати уже набуті знання із суміжних навчальних дисциплін для пошуку раціональних шляхів вирішення та освоїти необхідні практичні уміння. В якості матеріалу для кейсів ми використовуємо історії хвороби з типовим варіантом перебігу захворювання та з різними варіантами ускладнень. До кожної історії хвороби розробляються завдання або запитання.

Навчальні цілі заняття: набуття навичок використання теоретичного матеріалу для аналізу практичних проблем, вироблені вмінь формувати питання, розвинути системне інтегроване клінічне мислення, професійні клінічні навички, уміння різнобічно сприймати та вирішувати клінічну проблему.

Методика проведення практичного заняття складається із трьох етапів:

1. Підготовчий. На етапі підготовки до практичного заняття викладач пояснює студентам суть і варіанти практичного впровадження методу. В залежності від складності викладач роздає студентам складені кейси не пізніше як за день до заняття. Він допомагає забезпечити заняття переліком джерел фахової літератури, професійними алгоритмами, запитаннями та клінічними задачами різних рівнів складності, рентгенограмами, даними лабораторних обстежень і мікрофільмами-презентаціями. Студенти самостійно розглядають кейс, підбирають додаткову інформацію і літературу для його вирішення.

2. Основний етап: Заняття розпочинається з контролю знань студентів, з'ясування клінічної ситуації, яку необхідно вирішити. Після розподілу студентів на малі робочі групи викладач контролює їх роботу, допомагає, уникаючи прямих консультацій. Студенти діагностують, оцінюють та вибирають оптимальне вирішення клінічної ситуації. Так як у студентів-старшокурсників не завжди достатньо знань і умінь для вирішення клінічної задачі основна частина практичного заняття полягає в тому, що в кожній групі студенти обирають доповідача, який на етапі презентації рішень клінічної ситуації висловлює думку групи. Після заслуховування кожної доповіді пропонується обговорення у формі відповідей на запитання, вирішення нетипових ситуаційних задач, підготовлених викладачем і невідомим студентам з відповідного більш вузького аспекту проблеми. Задачі взято з реального практичного досвіду, складено із недостатніми даними, помилками у формулюванні діагнозу, діагностичній і лікувальній тактиці лікарів-стоматологів. Студентам пропонується знайти помилки, здійснити пошук необхідної інформації. При розв'язуванні цих завдань студенти-експерти оцінюють правильність рішення колег. У кінці основного етапу заняття студенти намагаються вирішити основну проблемну ситуацію і сформулювати головні недоліки в діагностиці захворювань пародонту і верифікації діагнозу у хворих, їх лікуванні, обстеженні, тактиці ведення.

3. Заключний етап. Оцінювання знань і набутих умінь студентів викладачем проводиться у п'ятибальній системі. Оцінюються доповіді, участь у їх обговоренні, запитання, вирішення проміжних і основних задач. Завершується заняття підведенням підсумків і оголошенням оцінок за теоретичну підготовку та практичні навички і вміння студента.

Слід відзначити, що із застосуванням кейс-методу на викладача покладається виконання відповідних функцій у навчальному процесі, серед яких гносеологічна, проектувальна, конструктивна, організаційна, комунікативна та виховна, що сприяє підвищенню ефективності діяльності самого викладача, який практикує в своїй роботі ситуаційний метод навчання, а також рівня якості навчального процесу [Хоружая та ін., 2006].

Крім того педагогічний потенціал кейс-методу навчання є значно більшим за обсягом і значно сучаснішим, ніж потенціал традиційних методів освіти. Викладач і студент більше мають змоги постійно взаємодіяти, вибираючи для цього відповідні форми поведінки, зустрічаючись один з одним при цьому не тільки в процесі практичних занять, але і на консультаціях, мотивуючи при цьому власні дії, які аргументуються їх

моральними нормами.

Застосування кейс-методу в навчальному процесі кафедри стоматології дитячого віку дає змогу вже сьогодні реалізувати такі дидактичні прийоми, як індивідуальний підхід викладача до кожного студента в академічній групі зокрема; максимально надати йому свободу в навчанні; забезпечити можливість студенту зобразити графічно отримані результати; не завантажувати студента великим обсягом теоретичного матеріалу, а концентрувати його лише на основних положеннях теми практичного заняття; формувати клінічні практичні навички, оперативні професійні вміння та уміння працювати з інформацією. В цілому акцентується увага викладача кафедри на розвиток сильних сторін студента як майбутнього лікаря-стоматолога.

Таким чином все вище перераховане дозволяє нам зробити висновки про перспективність подальшого впровадження використання "case-study" методу, як інтерактивної методики навчання студентів при викладанні розділу дитячої терапевтичної стоматології "Захворювання тканин пародонту у дітей і підлітків".

Висновки та перспективи подальших розробок

1. Використання інтерактивних методів навчання, а саме кейс-методу, дозволяє спонукати студентів до самостійного вивчення наукової і методичної літератури, формує навички самоосвіти, дозволяє оволодіти методами аналізу фактів, явищ, проблем, що розглядаються.

2. Кейс-метод є інструментом розвитку спілкування в практичній стоматологічній діяльності, допомагає колегіально студентам вирішити конкретні клінічні проблеми.

3. Метод дозволяє об'єктивно оцінити знання, практичні навички, професійні вміння студентів, розвиває клінічне мислення кожного окремого студента, виходячи із його власного інтелектуального потенціалу.

4. Метод сприяє професійному зросту та підвищенню ефективності діяльності викладача кафедри.

Таким чином застосування такої освітньої технології, а саме кейс-методу, долає класичний стереотип традиційного навчання, пов'язаний із сухістю, "неемоційністю" викладання навчального матеріалу. Підвищує якість клінічної підготовки лікаря стоматологічного профілю в розділі "Захворювання тканини пародонту у дітей", дозволяє сформулювати його навички та вміння в комплексному підході і рекомендується для впровадження на практичних заняттях і семінарах кафедри стоматології дитячого віку та інших кафедр стоматологічного профілю.

Список літератури

Братусь В.Д. Шляхи інтеграції медичних університетів у систему медичної освіти країн Заходу /В.Д.Братусь, Т.Д.Фомін //Мистецтво лікування. - 2004. - №6. - С. 15-21.	Гущин Ю.В. Интерактивные методы обучения в высшей школе /Ю.В.Гущин //Психологический журнал. - 2012. - №2. - С. 1-18.	Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія /М.Ф.Данилевський, А.В.Борисенко, А.М.Полгун //Захворювання пародонту [Т. 3.]. - К.: Медицина, 2008. - 615 с.
	Данилевський М.Ф. Терапевтична сто-	Колеченко А.К. Енциклопедія педагогі-

- ческих технологий: пособие для преподавателей / Колеченко А.К. - СПб.: КАРО, 2004. - 368 с.
- Медична освіта в Україні / [Поляченко Ю.В., Передерм В.Г., Волосовець О.П. та ін.]. - К.: Книга плюс, 2005. - 384 с.
- Мухина С.А. Современные инновационные технологии обучения / С.А. - Мухина, А.А. Соловьева - М.: ГЭО-ТАР-Медиа, 2008. - 360 с.
- Наволокова Н.П. Энциклопедия педагогических технологий та інновацій; автор-укладач Н.П. Наволокова. - Х.: Вид. група "Основа", 2010. - 176 с.
- Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / [Курлянд З.Н., Хмелюк Р.І., Семенова А.В. та ін.]. - К.: Знання, 2007. - 495 с.
- Підвищення ефективності викладання розділу "Лікування генералізованого пародонтиту" з використанням сучасних педагогічних технологій / Борисенко А.В., Печковський К.Є., Зельська Н.А., Леснухіна Г.Л. [та ін.] // Современная стоматология. - 2013. - №2. - С. 149-152.
- Хоружая Р.Е. Проблемы реструктуризации высшей медицинской школы и возможные пути реализации реформы / Р.Е. Хоружая, А.П. Педорен, А.Г. Пиляев // Вестник неотложной и восстановительной медицины. - 2006. - Т.7, №4. - С. 727-731.
- Шарко В.Д. Інтерактивні методи навчання: досвід впровадження; під ред. В.Д. Шарко. - Херсон: ОлдНП-люс, 2000. - 210 с.

Руда І.В.

ВНЕДРЕНИЕ "CASE-STUDY" МЕТОДУ ОБУЧЕНИЯ ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ РАЗДЕЛА ДЕТСКОЙ ТЕРАПЕВТИЧЕСКОЙ СТОМАТОЛОГИИ "ЗАБОЛЕВАНИЯ ТКАНЕЙ ПАРОДОНТА У ДЕТЕЙ И ПОДРОСТКОВ"

Резюме. В статье представлена сущность внедрения "case-study" метода, как современной интерактивной методики преподавания раздела детской терапевтической стоматологии "Заболевания тканей пародонта у детей и подростков". Данная инновационная технология разрешит в будущем повысить качество уровня обучения студентов за счет объемного восприятия проблемы, анализа и синтеза при работе с информацией, коллегиального подхода к решению клинических задач, умения работать в профессиональной группе.

Ключевые слова: кейс-метод, интерактивные методики, детская терапевтическая стоматология, заболевания пародонта.

Ruda I.V.

INTRODUCTION OF "CASE-STUDY" METHOD IN TEACHING OF SECTION OF PEDIATRIC THERAPUTIC DENTISTRY "PERIODONTAL DISEASES IN CHILDREN AND ADOLESCENTS"

Summary. The essence of the introduction of "case-study" method as modern interactive teaching methods in section of pediatric therapeutic dentistry "Periodontal diseases in children and adolescents" was presented in article. This innovative technology will allow to improve in future the quality of education of students at the expense of volumetric perception of the problem, analysis and synthesis of working with the information, collective approach to decision of clinical tasks, possibility to work professionally in the group.

Key words: "case-study" method, interactive methods, pediatric therapeutic dentistry, periodontal diseases.

Стаття надійшла до редакції 24.04.2013 р.

Руда Ірина Володимирівна - к. мед. н., доцент кафедри стоматології дитячого віку Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова; (066) 4155208, (0432) 35-93-15.

© Колодій С.А.

УДК: 001.891.5:579.2

Колодій С.А.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, кафедра мікробіології, вірусології та імунології (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21000)

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ

Резюме. У роботі наведено досвід застосування контролю знань студентів на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології. Доведено, що тестовий контроль є одним з методів визначення рівня знань студентів. Тестовий контроль сприяє активізації пізнавальної діяльності, формує у студентів навички самостійної роботи, розвиває вміння логічно мислити. Застосування тестового контролю знань доцільно використовувати у комплексі з іншими методиками.

Ключові слова: мікробіологія, вірусологія, імунологія, тестовий контроль.

Вступ

Входження України в Європейську систему вищої освіти супроводжують трансформаційні процеси, які на сучасному етапі мають місце в національній системі вищої освіти. Реалізуючи ідеї Болонського процесу, вища школа нашої країни має мету підготувати конкурентоздатних фахівців [Андрущенко, 2004]. У таких умовах педагогічні колективи медичних вузів запроваджують сучасні освітні технології навчання студентів з використанням аналітично-пошукової роботи та наукової інформації. Важливим завданням, яке стоїть перед вик-

ладачами вищих навчальних закладів на сучасному етапі, є впровадження нових технологій навчання, піднесення їх на новий якісний рівень, втілення їх у практику колективів кафедр, формування у студентів практичних навичок для систематичного вдосконалення власної майстерності в умовах сучасного швидко змінюваного світового наукового середовища [Мороз, 2011]. Дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців засвідчують, що підготовку фахівців нового покоління, в тому числі лікарів, можна повною мірою вирішувати тради-